

Oppstart av forvaltningsrevisjonsprosjekt

Kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten

Saksbehandler: Kjerstin Johnsen (Vest-Finnmark kommunerevisjon IKS)

Saksopplysninger:

Bakgrunn:

Bakgrunnen for dette forvaltningsrevisjonsprosjektet er *Plan for forvaltningsrevisjon 2017 – 2020*, vedtatt av kommunestyret i Loppa den 15. desember 2016 (sak 89/16). Det framgår av planen at det skal utføres en forvaltningsrevisjon av kvalitet i pleie- og omsorgstjenesten i kommunen.

Av *Overordnet analyse 2017-2020*¹ for Loppa kommune framgår følgende om dette fokusområdet:

«Kommunen skal sørge for at personer som oppholder seg i kommunen, tilbys nødvendige helse- og omsorgstjenester.² For å oppfylle dette ansvaret skal kommunen blant annet tilby helsetjenester i hjemmet og plass i institusjon, herunder sykehjem.³

Helse- og omsorgstjenester som tilbys skal være forsvarlige.⁴ Kommunen skal tilrettelegge tjenestene slik at:

- *den enkelte pasient eller bruker gis et helhetlig og koordinert helse- og omsorgstjenestetilbud,*
- *den enkelte pasient eller bruker gis et verdig tjenestetilbud,*
- *helse- og omsorgstjenesten og personell som utfører tjenestene blir i stand til å overholde sine lovpålagte plikter og*
- *tilstrekkelig fagkompetanse sikres i tjenestene.*

Kommunens ansvar innebærer plikt til å planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten, slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav fastsatt i lov eller

¹ I forskrift om kontrollutvalg § 10 siste ledd er det slått fast at plan for forvaltningsrevisjon skal baseres på en overordnet analyse.

² Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-1 første ledd.

³ Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-2.

⁴ Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 4-1.

forskrift.⁵ For å bidra til dette skal kommunen ha en internkontroll i helse- og omsorgstjenesten. Det vil si systematiske tiltak som skal sikre at virksomhetens aktiviteter planlegges, organiseres, utføres og vedlikeholdes i samsvar med krav fastsatt i eller i medhold av sosial- og helselovgivningen.⁶

Forvaltningsloven gjelder for kommunenes helse- og omsorgstjenester med de særlige bestemmelser som følger av helse- og omsorgstjenesteloven og av pasient- og brukerrettighetsloven.

Ved sykehjemmet i Loppa kommune er det tilbud om langtidsopphold eller korttidsopphold. Ifølge Loppa kommunes årsmelding for 2015 har alle søkere som har et kvalifisert behov for helsetjenester fått et tilbud.⁷ Det framgår videre at det ikke er noen på venteliste. Høsten 2015 ble kommunens hjemmesykepleie og praktisk bistand slått sammen til en enhet kalt hjemmebasert omsorg, med økt fokus på hverdagsrehabilitering og mestring hos den enkelte brukeren.

I Loppa kommunes årsmelding for 2015 framgår det at «rekruttering av personell til kompetansearbeidsplasser som leger, sykepleiere, miljøterapeuter og ledere er en økende utfordring som det jobbes kontinuerlig med både internt i kommunen og eksternt i samarbeid med KS og Helsedirektoratet».⁸

I utkast til kommuneplanens samfunnsdel sies det følgende om tilstanden innenfor pleie og omsorg i Loppa kommune:

«Helse-, pleie- og omsorgssektoren har hatt høy kvalitet over tid og befolkningen er meget tilfreds med dagens tilbud. Desentraliserte tilbud gir god dekning over hele kommunen og befolkningen kan motta mange tjenester nært hjemstedet. Også her er enhetskostnadene høye og spesielt de eldre frykter reduksjon i kvaliteten på disse tjenestene.»⁹

Området er svært vesentlig sett fra et brukerperspektiv. Området er også vesentlig sett fra et omdømmeperspektiv.»

Forslag til problemstillinger:

Formålet med undersøkelsen vil være å undersøke om Loppa kommune har et forsvarlig system for å sikre at kvaliteten i pleie- og omsorgstjenesten er i tråd med gjeldende lov og forskrift, herunder bestemmelsene om kvalitetssikring i forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene og forskrift om internkontroll. Avslutningsvis vil revisjonen også undersøke hvorvidt tildelingen av pleie- og omsorgstjenester er i tråd med gjeldende regelverk.

⁵ Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) § 3-1 tredje ledd.

⁶ Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten.

⁷ Loppa kommune; Årsmelding 2015, på side 31.

⁸ Loppa kommune; Årsmelding 2015, på side 30.

⁹ Loppa kommune; Kommuneplanens samfunnsdel 2015 - 2027 – Høringsutkast, på side 6.

Revisjonen foreslår følgende hovedproblemstillinger for undersøkelsen:

- 1. Har Loppa kommune etablert et forsvarlig system for å sikre at kvaliteten i pleie- og omsorgstjenestene er i tråd med gjeldende lov og forskrift?**
- 2. Er Loppa kommunes tildeling av pleie- og omsorgstjenester i tråd med regelverket?**

Revisjonskriterier:

Revisjonskriterier er samlebetegnelsen på de krav og forventninger som brukes i den enkelte forvaltningsrevisjon for å vurdere den reviderte virksomhet. Kriteriene holdes opp mot faktagrunnlaget, og danner basis for de analyser og vurderinger som foretas, og de konklusjoner som trekkes.

Revisjonskriteriene i denne undersøkelsen vil i all hovedsak utledes fra følgende kilder:

- *Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester m.m. (helse- og omsorgstjenesteloven) av 2011*
- *Lov om pasient- og brukerrettigheter (pasient- og brukerrettighetsloven) av 1999*
- *Forskrift om en verdig eldreomsorg (verdighetsgarantien) av 2010*
- *Forskrift om internkontroll i helse- og omsorgstjenesten av 2002*
- *Forskrift om kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene (kvalitetsforskriften) av 2003*
- *Forskrift for sykehjem og boform for heldøgns omsorg og pleie av 1988*
- *St. meld. nr. 25 (2005-2006) Mestring, muligheter og mening*
- *St.meld. nr. 45 (2002-2003) Betre kvalitet i dei kommunale pleie- og omsorgstjenestene*
- *St.meld. nr. 28 (1999-2000) Innhold og kvalitet i omsorgstjenestene*

I denne undersøkelsen vil kvalitetsforskriften og internkontrollforskriften være av særlig betydning.

Gjennomføring:

Undersøkelsen vil etter planen bli gjennomført i løpet av høsthalvåret 2017. Datainnsamlingen vil i all hovedsak skje ved hjelp av intervju, dokumentanalyse og bruk av regnskapstall. Resultatet av undersøkelsen (utkast til rapport) vil bli sendt på verifisering til informantene. Deretter vil rapporten sendes på høring til rådmannen, og til behandling i kontrollutvalget og kommunestyret.

Avgrensning:

Av både praktiske og ressursmessige grunner vil det være nødvendig å foreta en avgrensning av undersøkelsen. Tidsmessig har vi valgt å avgrense undersøkelsen til situasjonen på undersøkelsestidspunktet. Undersøkelsen vil videre være avgrenset til tjenester som organisatorisk hører inn under pleie- og omsorgstjenestene. Problemstillingen som omhandler tildelingspraksis vil være avgrenset til å omfatte tildeling av pleie- og omsorgstjenester som forventes å vare lenger enn to uker.

Forslag til vedtak:

1) Kontrollutvalget vedtar følgende problemstillinger for forvaltningsrevisjonsprosjektet
Kvalitet i pleie- og omsorgstjenestene:

- 1. Har Loppa kommune etablert et forsvarlig system for å sikre at kvaliteten i pleie- og omsorgstjenestene er i tråd med gjeldende lov og forskrift?*
- 2. Er Loppa kommunes tildeling av pleie- og omsorgstjenester i tråd med regelverket?*

2) Kontrollutvalget overlater til revisjonen å utarbeide underproblemstillinger og eventuelle tilleggsproblemstillinger i tilknytning til de nevnte hovedproblemstillingene.